

Skoro to vyšlo: Petr Hladík sloužil nápojářům až příliš věrně



Lze si objednat zákon? A lze si usilovným lobbingem zajistit, aby ministr životního prostředí konal, jak je třeba? Zřejmě ano. Aktivita Petra Hladíka v otázce zálohování PET lahví a plechovek je perfektním příkladem nejčistšího klientelismu.

Po [minulém článku o klimatických žalobách](#), které Evropská komise financuje stovkami tisíc eur a přitom se spolky vydávají za sdružení angažovaných občanů, dnes sepíšu další investigativní text, který mám již delší dobu připravený. Staré pořekadlo praví: za vším hledej peníze. I v otázce recyklace, zálohování i nápojářského byznysu tato teze platí více než kde jinde, zvláště pokud je možné úsilí o zisk desítek miliard korun zamaskovat za bohubilou činnost.

Dnešní článek věnuji neuvěřitelnému příběhu o ministrovi životního prostředí, který poslušně plnil zadání nejmocnějších a nejbohatších nápojářských firem v České republice a hodlal prosadit zákon šitý na míru byznysu, který byl kritizován i jeho vlastními kolegy a [zejména pak zástupci obcí, krajů i skutečnými ochránci přírody](#). Některé kroky, které Petr Hladík ve snaze se zavděčit velkému byznysu podnikl, jsou natolik bizarní a iracionální, že si lze jeho jednání jen stěží vyložit jako altruistické nebo slučitelné s jeho politickou odpovědností vůči občanům.

Pět mocných firem touží po miliardách ze zálohování. Najmou si tedy agenturu, která „umí“ ministry i vládu České republiky

Co mají společného firmy Coca-Cola, Heineken, Plzeňský prazdroj, Mattoni a Kofola? Jde o největší společnosti v České republice, jejichž [polem působnosti je výroba a prodej nápojů balených v plechovkách a PET lahvích](#). Plejáda produktů značek Fanta, Sprite, Coca-Cola, Mirinda, Mattoni, Dobrá voda, Magnesia, Poděbradka, Kofola, Lipton, Dr. Pepper, Pilsner Urquell, Heineken, Starobrno, Krušovice a desítek dalších je denně konzumována v plechovkách i PET lahvích a ty jsou následně většinou recyklovány, nebo také ne. [Češi si ale vedou dobře, celé tři čtvrtiny plastů skončí ve tříděném odpadu. Horší je to u plechovek, recyklována je každá třetí, což však stále řadí Čechy nad evropský průměr.](#)

Prvně je třeba uvést, že na samotném zálohování není nic špatného a [systémy v Německu či Dánsku jsou na světové špičce](#), zatímco na Slovensku je tamní systém značně nepopulární a nedomyšlený - lidé [musí neadekvátně dbát na neporušení PET lahví i plechovek a při navracení obalů se až příliš často potkávají s chybovostí](#). Byl bych tedy velmi nerad, aby byly Hladíkovy akce jakkoli spojovány se systémem samotným nebo jeho provedením v sousedních zemích. Problémem v tomto případě není systém, nýbrž jeho architekti - Petr Hladík a konsorcium nejbohatších producentů obalů, o nichž se má rozhodovat.

Aby byl článek objektivní, v následujících odrážkách porovnam zcela zásadní, leč v detailu skryté rozpory mezi Hladíkovým návrhem a systémem zálohování v Německu, který je nejúspěšnější na světě.

- Kdo vlastní operátora systému? [V Německu zálohování spravuje státem zřízená nezisková organizace DPG, ve které jsou zastoupeni státní úředníci dohlízející na transparentnost systému](#). V České republice měl být operátorem systému subjekt zřízený přímo nápojářskými firmami. Přímo alarmující je, že v návrhu zákona předloženém Petrem Hladíkem existuje podmínka, že to mohou být jen výrobci obalů (!), kdo může na trh dohlížet skrze akcionářská práva ve zřízeném operátorovi.
- Kdo na systému vydělá? [V Německu se recyklát zpracovaný z navracených obalů vrátí do průmyslu skrze standardní tržní podmínky](#). V České republice dle návrhu Petra Hladíka měli mít opět nápojaři hlavní slovo - legislativa přímo ukládá, aby měli výrobci obalů přednostní přístup k 65 procentům recyklátu, který si sami vyberou a sami skrze operátora systému určí prodejní cenu.
- Kdo operátora financuje? [V Německu organizace DPG od nápojářů vybírá manipulační poplatek, skrze nějž provoz zálohování financuje](#). Výrobci tak přímo přispívají na provoz systému. V České republice měli systém financovat převážně obchodníci, [na což také upozorňoval i jejich zástupce Tomáš Prouza](#). Jeho námitky se však nedají pokládat za nezávislé, tudíž uvedu i přímou kritiku [Legislativní rady vlády České republiky za éry Petra Fialy](#).

Je zcela evidentní, že výrobci nebudou kvůli zálohovému systému snižovat své marže, zisk ani dividendy. Vysoké náklady tohoto nového systému se přenesou na zákazníka a ve svém důsledku povedou k dalšímu nárůstu cen potravin a spotřebního zboží

Stanovisko Legislativní rady vlády k návrhu ministra Hladíka

- Kdo kontroluje cenotvorbu? [V Německu se obchodníci s povinností přijímat použité obaly mohou spolehnout na fixně stanovený poplatek, takzvané handling fee, který má pokrýt jejich náklady.](#) V návrhu ministra Petra Hladíka však tato částka není pevně stanovena a určuje jí operátor, v české verzi plně kontrolovaný nápojáři. Firmy tedy skrze operátora přímo určí odměnu těm společnostem, které obaly vybírají zpět. O objektivní cenotvorbě a rozvržení nákladů napříč tržním prostředím tedy nemůže být řeč, určují si jí opět sami nápojáři.
- Kam směřují peníze, když lidé obaly nevrátí? [V Německu se finanční ekvivalent nevybraných záloh, tedy obalů, které nejsou vráceny, zasílá do státního rozpočtu.](#) V České republice však ministr Petr Hladík navrhl ve světě nevídanou variantu. 85 % propadlých záloh putuje zpět do nápojářského konsorcia (operátora) a 15 % připadne obcím, na jejichž území se zálohy nevybraly zpět.

Konkrétní znění paragrafů dokládajících dominantní vliv nápojářů cituji o několik odstavců níže.

Nápojáři si tedy založí konsorcium a inkasují při prodeji obchodníkům zálohy na obaly předem, čímž se eliminuje jakékoli riziko. Následně kontrolují skrze operátora zálohování i cenotvorbu recyklovaných materiálů, jejich dostupnost a poplatky těm, kteří na systému participují největší mírou, tedy obchodníkům. Pokud lidé PET lahve a plechovky nevrátí, inkasují obchodníci 85 % zpět, což je pro jejich ekonomiku zcela klíčové.

Proč tedy ministr životního prostředí Hladík zcela nepokrytě [prosazuje zájmy velkého byznysu a uzpůsobuje navrhovanou legislativu jedné části trhu, která by na úspěšném prosazení zákona vydělala miliardy korun?](#) Odpověď je jednoduchá a spočívá v nenápadném vyjádření mediální agentury. Největší nápojáři v České republice [totiž přenechali řízení a komunikaci Iniciativy pro zálohování, kterou sami založili, agentuře Konektor Digital.](#)

Na stránkách mediální agentury se [zákazník může v sekci Lobbing a PR dočíst následující.](#)



Foto: Agentura Konektor, případová studie Lobbing a PR

Agentura se chlubí svým usilovným ovlivňováním veřejného mínění a Ministerstva životního prostředí ve prospěch největších nápojářů veřejně na vlastních stránkách

Aby toho nebylo málo, [svým zákazníkům agentura Konektor přímo nabízí dobré vztahy s vládou, šíření požadovaných informací a ovlivňování zúčastněných stran.](#)



Foto: Agentura Konektor, webové stránky

Agentura podle vlastních slov „zařídí“ vztahy s vládou a „Řízení problémů“.

Když něco vypadá jako kachna, kejhá jako kachna a pohybuje se jako kachna, většinou to bývá kachna. Když ministr prosazuje skrze legislativu výhradně jen zájmy nápojářů a odpovědná agentura se netají tím, že vládu „umí“, je nasnadě se ptát, zda tomu tak skutečně není. Aniž bych přímo obvinil ministra Hladíka z korupce, jeho chování v uplynulých letech bylo minimálně podivné, ne-li zcela iracionální.

Petr Hladík začal prosazovat zájmy nápojářů okamžitě po svém jmenování

Pro dokreslení obrázku o českém systému zálohování PET lahví a plechovek je nyní po vysvětlení role nápojářů třeba přejít k angažmá samotného ministra. Petr Hladík za KDU-ČSL byl jmenován ministrem životního prostředí dne 10. března roku 2023, těsně po inauguraci Petra Pavla. Zálohování PET lahví však prosazoval již dříve z role náměstka Anny Hubáckové, dřívější ministryně za KDU-ČSL. [V květnu roku 2023 však již jako odpovědný manažer resortu představil svou představu systému zálohování, kterou hodlal prosadit do tuzemské legislativy.](#)

Zde je to podstatné. Organizace Iniciativa pro zálohování [již v září roku 2022 zveřejnila parametry systému tak, jak by měl být podle nejbohatších a nejvlivnějších nápojářských firem nastaven.](#) Petr Hladík však v květnu roku

2023, těsně po svém jmenování, [návrh nápojářů přímo kopíruje](#). Mezi oběma drafty není téměř žádný rozdíl a vzhledem k tomu, že jsou dokumenty dostupné i dnes, je tento alarmující fakt snadno ověřitelný.

Iniciativa pro zálohování představila plán, jak by měl být nastaven zálohový systém na PET lahve a plechovky v Česku. Vracet tyto nápojové obaly půjde ve všech prodejnách potravin s plochou nad 50 m² a na čerpacích stanicích. Celkem se bude jednat o téměř 11 tisíc sběrných míst. Zálohy se budou týkat obalů o objemu od 0,1 do 3 litrů, výše zálohy bude v intervalu od 3 do 5 korun. Zálohování PET lahví a plechovek podporuje v tuzemsku více než 80 % lidí, bez jeho zavedení Česká republika nesplní evropské recyklační cíle.

Iniciativa pro zálohování, září roku 2022

[Prezentace Ministerstva životního prostředí z listopadu roku 2023](#) přitom opakuje totožná čísla, nastavuje totožnou cenotvorbu, ukládá povinnost totožným obchodníkům a ohání se totožnými výzkumy. A co je podstatnější, [zákon z roku 2024 přímo kopíruje](#) také zájmy výrobců nápojů a stvrzuje jejich dominantní postavení na trhu.



Foto: Návrh zákona o zálohování, Petr Hladík, sněmovní tisk

Podle Petra Hladíka [mohou trh s obaly kontrolovat pouze ty firmy, které se přímo výrobou obalů a souvisejících produktů zabývají](#). Jakýkoli vnější dozor či regulační dohled je v legislativě navržené Hladíkem vyloučen.



Foto: Legislativa o zálohování obalů, Petr Hladík, sněmovní tisk



Foto: Legislativa o zálohování obalů, Petr Hladík, sněmovní tisk

Podle Petra Hladíka mají nápojaři [skrze operátora trhu dokonce i povinnost \(!\) nabídnout 65 % materiálů zpět sami sobě](#). Samozřejmě za cenu, kterou si sami určí - mají podle návrhu plnou kontrolu nad cenotvorbou.

Ministr životního prostředí však při prosazování legislativy čelil odporu maloobchodníků, obcí a krajských svazů. [Zástupci těchto organizací Hladíka kritizovali a podali k návrhu legislativy celkem 700 připomínek, které ministr vypořádal tak, že zanechal návrh v původním znění](#). V roce 2025 se však odpor přesunul i na půdu koaliční vlády Petra Fialy a Hladík musel ustoupit. Uvedl, že [zákon zřejmě ve volebním období schválit nestihne a odložil jeho prosazení až na rok 2026](#). Petr Fiala následně prohrál volby a vlády se chopil Andrej Babiš.

Ani to však Petra Hladíka v jeho urputné snaze prosadit zákon nezastavilo a [legislativu předložil znovu z pozice poslance i po prohraných volbách](#). Návrh následně [zamítla až koaliční vláda Andreje Babiše, která vystavila nápojařské lobby a urputnému ministrovi definitivní stopku](#).

Skoro to vyšlo. Jako lobbista však nebyl zaregistrován nikdo ze zúčastněných

Vzhledem k utajenému účetnictví soukromých firem se veřejnost nikdy nedozví, kolik stála Iniciativa za zálohování a služby agentury Konektor, která podle vlastních slov umí ovlivnit vládu. Ani Petr Hladík pravděpodobně voličům neosvětlí, zda jednal čistě altruisticky, nebo jej za prosazováním zájmů nápojařů hnaly jiné motivy.

Dnes je velkým tématem role Společnosti pro ochranu svobody slova podnikatele Dana Vávry. [Mediální pozornost se na poněkud bizarní spolek zaměřila natolik, že se organizace oficiálně zaregistrovala jako lobbistická](#). Ani agentura Konektor, která otevřeně nabízí lobbování nejvyšších vládních činitelů a Iniciativa pro zálohování, jejíž návrhy byly přímo propsány do Hladíkovy legislativy, [však v registru lobbistů spravovaném Ministerstvem vnitra nenaleznete](#).

Kdyby byl však Hladíkův zákon schválen, nápojaři by vydělali miliardy korun ročně a úspěšně přesunuli veškeré náklady za systém zálohování na spotřebitele a obchodníky. Lidé by museli recyklovat, obchodníci obaly sbírat a administrovat, zatímco výrobci obalů by si přišli na levné materiály, kontrolovali cenotvorbu a určovali politiku trhu, mimo jiné i pro vlastní konkurenci, kterou by mohli kdykoli znevýhodnit zdražením materiálů či skrze neúčast v operátorovi zálohového systému.

Angažmá ministra ve prospěch největších hráčů nápojářského průmyslu však není ojedinělé. Podobně se Hladík angažoval i v jiných situacích, které hodlám popsat v následujících článcích.

Trochu mne jen mrzí, že stejné veřejně dostupné informace měly v uplynulých letech k dispozici i nejsilnější české investigativní redakce. Bohužel však celou dobu mlčely a tak tento text vznikl až mým přičiněním, ačkoliv je pro mne psaní pouze koníčkem a postrádám související zázemí i personál.

Poznámka na závěr

Jelikož jsem v předešlém článku avizoval svůj konec na platformě Médium, tuto tezi upřesním. Za roky působení v byznysu mám v hlavě zhruba 10 až 30 článků tohoto typu, které budu v následujících dnech publikovat. Až se vyčerpám, bude má tvorba střídmější, nahodilejší a možná s psaním úplně skončím. Nikam se nepřesouvám a nehodlám své články přesouvat za předplatné.

Dovětek autora

Dříve jsem vždy na závěr psal, že kvalitní texty nevznikají ze vzduchu. Je tomu skutečně tak a ještě více to platí u textů unikátních, které popisují dnešní svět reálně a pragmaticky. Toto úsilí je vzácné a autoři, kteří by se na témata dívali objektivně či nezaujatě, pomalu mizí ze světa konzumujícího informace, které bez přidané hodnoty publikum pouze ubezpečí ve vlastních světonázorech. Pokud Vás text zaujal a hodnotu v něm spatřujete, podpořte mne komentářem, ať už negativním či pozitivním, sdílením, nebo také i přímo finančně, protože již nic, ani tento text, nevzniká bez nákladů v podobě času, znalostí a úsilí. Kritiky mohu ubezpečit, že se svou tvorbou již brzy skončím a než se tak stane, pokusím se, aby mé články byly zpracováním, tématy, ale i kvalitou skutečně unikátní, nebo se tomuto cíli alespoň maximálně přiblížily.